

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic

Volume 11/13 Summer 2016, p. 131-140

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9881>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: 14.08.2016

✓ Accepted/Kabul: 16.10.2016

✍ Referees/Hakemler: Prof. Dr. Davut KILIÇ – Prof. Dr. Mehmet KÖÇER

This article was checked by iThenticate.

TÜRKİYE'DEKİ “KADIN VE SİYASET” KONULU LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARA DAİR BİR İNCELEME

Şebnem CANSUN*

ÖZET

Bu çalışma YÖK Tez Bankası verileri üzerinden “kadın ve siyaset” konulu yüksek lisans ve doktora tezlerini incelemektedir. Çalışmada tarihsel olarak ise herhangi bir zaman kısıtlaması gözetilmemiş, Haziran 2016 sonu itibarıyla Tez Bankası'nın döktüğü tüm tezler dikkate alınmıştır. Bulunan 52 tezin 17'si doktora (33%), 35'i yüksek lisans tezidir (67%). Bu tezlerden yalnızca 8 adeti İngilizce (15%) olup geri kalanı Türkçedir (85%). Toplam araştırmacıların 4'ü erkek (8%), 48'i kadındır (92%). Erkek araştırmacılar yüksek lisans düzeyinde 2 (6%) ve doktora düzeyinde 2 (12%) kişidir. Danışmanların ise 52'sinden 12'si erkek (23%), 40'ı kadındır (77%). 52 tezin 1'i 1980lerde hazırlanmış (2%), 5'i 1990larda hazırlanmış (10%), 2000'li ve 2010'lu yıllarda ise 23'er tez hazırlanmıştır (44+44%). Yapılan çalışmalar yalnızca siyaset bilimi alanında değil de, Temel İslam Bilimlerinden Sosyal Bilimler Öğretmenliğine farklı bilim ve anabilim dallarındadır. Toplumsal cinsiyet eşitliğine dair dönüşümün sağlanmasında siyasetin önemi büyüktür ve kadınlar kendilerini ilgilendiren konulara erkeklerden daha duyarlıdır. “Kadın ve siyaset” konusu özellikle 2000'li yıllarda yükselen bir rağbet görmüştür. Bu durum gerek uluslararası kuruluşların, gerekse siyasi partilerin ve medyanın konuya duyarlılığıyla ilintilendirilebilir. Konu “kadın ve siyaset” olsa da, sosyal bilimlerin farklı bilim ve anabilim dallarında tez yapılmış olması, “siyaset” konusunun hayatın içinden ve çözüm getirici olma özelliği ile açıklanabilir. Bu konudaki doktora çalışmalarının sayılarının artırılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: kadın, kadın ve siyaset, kadın ve siyaset konulu tezler, kadın araştırmaları, toplumsal cinsiyet araştırmaları

* Yrd. Doç. Dr. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Brown Üniversitesi Pembroke Kadın Eğitim ve Araştırmaları Merkezi Misafir Öğretim Üyesi, El-mek: cansunsebnem@gmail.com

AN ANALYSIS OF THE THESES WITH THE SUBJECT “WOMEN AND POLITICS” IN TURKEY

ABSTRACT

This study makes an analysis on the master’s and doctoral theses prepared on the subject of “women and politics” and captured in the theses databank of the Turkish Council of Higher Education (Yükseköğretim Kurulu, YÖK). We do not have a specific time limit but consider all theses present in the YÖK’s databank up until the end of June 2016. Out of the 52 theses 17 are doctoral theses (33%), 35 are master’s theses (67%). Only 8 of these theses (15%) are in English. The rest is in Turkish (85%). 4 among the researchers (8%) are men, and 48 (92%) are women. There are 2 male researchers in the master’s level (6%) and 2 (12%) in the doctoral level. 12 out of the 52 supervisors are men (23%), whereas 40 supervisors are women (77%). Out of 52 theses, only 1 was prepared in the 1980s (2%), 5 theses were prepared in the 1990s (10%), 23 theses were prepared in the 2000s and 2010s (44+44%). The theses are not only in the field of Political Science. They are on different disciplines from Basic Islamic Studies to Social Studies Teacher Education. Politics has an important role in reaching gender equality, and women are more sensitive than men to the issues that concern their lives. The subject of “women and politics” has had a particularly rising appeal in the 2000s. We can explain this with the sensitivity of international institutions, political parties and medias to the issue. Even if the subject is “women and politics” theses are on different disciplines of social sciences. We can explain this with the social aspect and problem solving particularity of politics. We recommend that there ought to be more doctoral theses on this subject.

STRUCTURED ABSTRACT

The literature on the subject “women and politics” is quite a broad one both in Turkey and abroad. This study focuses on one aspect of this deep subject, and it makes an analysis on the master’s and doctoral theses prepared on the subject of “women and politics” and captured in the theses databank of the Turkish Council of Higher Education’s (Yükseköğretim Kurulu, YÖK). There are several analyses focusing on the master’s and / or doctoral theses found in the YÖK’s databank. Human Resource Management (Benligiray, 2009), Accounting (Alkan, 2014), Drama at Early Childhood Education (Can-Yaşar & Aral, 2011), Comparative Education (Tatlı & Adıgüzel, 2012), Physical Science Education (Doğru vd., 2012), Social Science Education (Şahin vd., 2011) and Values Education (Elbir & Bağcı, 2013) are amongst the topics that scholars have already worked on. Some academics have also worked on the theses with the particular theme “women” prepared between 1980 and 2009 (Şahin et al., 2011). According to this last study, to the particular keyword “women” the YÖK databank offered 1019 master’s theses, 164 doctoral theses and 8 proficiency in art theses. Ankara University is the university where most of these theses were written. The researchers who worked on the subject are women rather than men

Turkish Studies

whereas the supervisors –with a slight difference- are skewed towards men. These are mostly in Turkish and fall under the category of “socio-cultural” themes. Although there is this analysis on theses with the subject “women”, there are not any analyses of theses focusing on the subject of “women and politics”. This is the gap this study aims to fulfill.

We checked on the YÖK’s databank in order to find master’s and doctoral theses with the subject “women and politics” and we used particular keywords such as “women and politics”, “women and political”, “women and party”, “gender and politics”, “gender and party”, “gender and politics”, “women and Kurd”. We opened up the particular keyword “Kurd” to not miss any works related to the Kurdish women’s movement in Turkey. Furthermore, we tried to have access to all theses on our subject by looking for the particular words “women, politics and Turkey” in the summaries of all theses. We grouped the results according to their subjects, disciplines, gender of researchers and supervisors, their being master’s or doctoral level, names of universities these theses are submitted to, the language they were written in. Also we eliminated the theses that focus on countries other than Turkey. As for the time framework, we did not have a specific time limit but considered all theses present in the YÖK’s databank up until June 2016.

Out of the 52 theses 17 are doctoral (33%) and 35 are master’s theses (67%). Only 8 of these theses (15%) are in English. The rest is in Turkish (85%). 4 amongst the researchers (8%) are men, and 48 (92%) are women. There are 2 male researchers in the master’s level (6%) and 2 (12%) in the doctoral level. 12 out of the 52 supervisors are men (23%), whereas 40 supervisors are women (77%). Out of 52 theses, only 1 was prepared in the 1980s (2%), 5 theses were prepared in the 1990s (10%), 23 theses were prepared in the 2000s and 2010s (44+44%). The theses are not only in the field of Political Science and / or Public Administration (40%). They are on different disciplines from Basic Islamic Studies to Social Studies Teacher Education. 8 out of 52 theses (15%) are prepared at the Ankara University. This is what makes Ankara University the university with the most sensibility to the subject, and this result is consistent with what Şahin and colleagues highlighted earlier (Şahin et al., 2011). The other two universities where most theses are written are İstanbul University and Gazi University.

Politics has an important role in reaching gender equality, and women are more sensitive than men to the issues that concern their lives. This is what leads women to work on the subject both as researchers and as supervisors. Even if the subject is “women and politics” theses are on different disciplines of social sciences. We can explain this with the social aspect and problem solving particularity of politics. The subject of “women and politics” has had a particularly rising appeal in the 2000s. We can explain this with the sensitivity of international institutions, political parties and medias to the issue. The fact that United Nations, in its Millenium Declaration of 2000, set the promotion of gender equality and empowerment of women among its millenium goals, Turkey’s European Union Progress Reports paying particular attention to gender equality, political parties and the media both in Turkey and abroad being sensitive to the issue have an impact on the rising number of theses focusing on this subject. Because most of the theses on “women and

Turkish Studies

politics” are master’s theses rather than doctoral ones, we recommend that there ought to be more doctoral theses on this subject.

Keywords: women, women and politics, theses on women and politics, women’s studies, gender studies

Giriş

Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Tez Bankası verileri üzerinden Türkiye’de farklı alanlarda yapılmış lisansüstü çalışmalara dair incelemeler bulunmaktadır. Lisansüstü tezleri araştırılmış konular arasında İnsan Kaynakları Yönetimi (Benligiray, 2009), Muhasebe (Alkan, 2014), Okul Öncesi Drama (Can-Yaşar & Aral, 2011), Karşılaştırmalı Eğitim (Tatlı & Adıgüzel, 2012), Fen Bilimleri Eğitimi (Doğru vd., 2012), Sosyal Bilimler Eğitimi (Şahin vd., 2011), Değerler Eğitimi (Elbir & Bağcı, 2013) alanları örnek olarak sayılabilir. 1980-2009 yılları arasında yapılmış ve “kadın” konusuna odaklanmış lisansüstü tezler de daha önce araştırılmıştır (Şahin vd., 2011). Kadın konulu bu çalışmada, YÖK Tez Bankası “kadın” anahtar kelimesine 1019 yüksek lisans, 164 doktora, 8 sanatta yeterlilik tezi vermiştir. Bu çalışmayla kadın konusunda çalışılan üniversitelerde üniversite başına ortalama 20 tez yapıldığı, en fazla tezin Ankara Üniversitesi’nde hazırlandığı, bu tezlerin ağırlıklı kadın öğrencilerce hazırlandığı, ancak az farkla da olsa daha çok erkek öğretim üyelerince yapılan danışmanlıklarda hazırlandığı, tezlerin ağırlıklı Türkçe olduğu ve özellikle “sosyal-kültürel” tematik şemsiyesi altında hazırlandığı görülmüştür. “Kadın” konulu yüksek lisans ve doktora çalışmaları araştırılmışsa da, “kadın ve siyaset” konusunda hazırlanmış çalışmalarına dair bir veri yoktur. Bu nedenle bu çalışmada YÖK Tez Bankası verileri üzerinden “kadın ve siyaset” konulu çalışmalar incelenmektedir.

Literatür bilgisi

“Kadın ve siyaset” konusundaki literatür gerek yurt dışı gerekse Türkiye’de geniştir. Konuya giriş çerçevesinde, yurt dışı literatürden birkaç çalışma ve araştırmacı sayacak olursak, Amerikalı araştırmacı Kate Millett’in *Cinsel Politika* çalışmasından bahsetmek uygun olabilir (Sexual Politics, 1969). Columbia Üniversitesi’nde edebiyat doktora tezi olarak hazırlanan bu çalışmada Millett, cinsiyetçi bulduğu Avusturyalı psikanalist Sigmund Freud’un eserlerinin de dahil olduğu kadın düşmanı gördüğü çeşitli edebi eserlerini analiz etmiştir. İngiliz siyaset bilimci Carole Pateman, kadınların sorunlarını erkeklerin kadınlara sahip olmak için kendi aralarında yaptığı *Cinsel Antlaşma*’ya, kadınların toplumsal sözleşmeye taraf değil, konu olmasına dayandırmıştır (Pateman, 1988). Fransız siyasetçi, siyaset bilimci, tarihçi ve sosyolog Françoise Gaspard benzeri şekilde sorunu “erkek kardeşliğine” (fratriarcat) ve erkek hakimiyetine dayandırmaktadır (Gaspard, 1995; Gaspard, 1998). Farklı milletlerden örneklediğimiz bu araştırmacılar yalnızca birkaç isimdir. Örneğin Türk siyaset bilimci Serpil Çakır “klasik ve çağdaş siyaset kuramının kadını görmeyen aldattıcı soyutlamalarını eleştirenler” arasında Susan Moller Okin, Jean Bethke Elshtain, Iris Marion Young, Anne Phillips, Virginia Sapiro, Judith Squires, Ruth Lister’i saymaktadır (Çakır, 2013: 24).

Türkiye’deki “kadın ve siyaset” konulu çalışmalar sıklıkla kadın sorunlarının ve kadınların siyasette ve/veya siyasal karar mekanizmalarındaki azlığı sorununun arkasında toplumdaki ataerkilliğin bulunduğu altını çizmişlerdir. Başlıca birkaç çalışma ve akademisyen ismi sayacak olursak, sosyolog, siyaset ve iletişim bilimci Nermin Abadan Unat’ın kadınlar üzerine ilk bilimsel derleme olan *Türk Toplumunda Kadın* (1979) çalışmasındaki “Toplumsal Değişme ve Türk Kadını” makalesinden başlanabilir. Siyaset bilimci Şirin Tekeli’nin, “1977’de tamamlayıp 1982’de yayınladığı (...) doçentlik tez” (Çakır, 2013: 49) çalışması, *Kadınlar ve Siyasal Toplumsal Hayat* (Tekeli, 1982) bu konudaki başlıca ikincil kaynaktır. Siyaset bilimci Yeşim Arat *The Patriarchal Paradox* adlı doktora tez çalışmasında cumhuriyetin kurucu babalarının kadınların siyasallaşmasını

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/13 Summer 2016

özellikle dünyaya demokrat bir imaj verebilmek çerçevesinde istemesini “ataerkil bir çelişki” olarak tanımlamıştır (Arat, 1989). Sosyolog Çağlayan Kovanlıkaya 1980 Sonrası Türkiye’de Politik Alanda Kadınlar ve Kadın Politikası’nda benzeri sonuçları elde ederken (Kovanlıkaya, 1999), siyaset bilimci Serpil Çakır, *Osmanlı Kadın Hareketi*’nde, Osmanlı kadınlarının yaptığı hak mücadelesini görünür kılmıştır (Çakır, 1994). “Kadın ve siyaset” konusunda Türkiye literatürüne dair detaylı bilgi için Çakır’ın *Erkek Kulübünde Siyaset, Kadın Parlamenterlerle Sözlü Tarih* çalışmasına bakılabilir (Çakır, 2013: 49-56)

Yöntem

YÖK Tez Bankası verileri üzerinden “kadın ve siyaset” konulu yüksek lisans ve doktora tezlerini inceleyen bu çalışmanın araştırması çerçevesinde, iki ya da üç anahtar kelimeyle “kadın ve siyaset” konusunda yapılan lisansüstü ve doktora tezlere ulaşılmaya çalışılmıştır. Kullanılan anahtar kelimeler: “kadın ve siyaset”, “kadın ve siyasal”, “kadın ve parti”, “kadın ve partisi”, “toplumsal cinsiyet ve politika”, “toplumsal cinsiyet ve parti”, “kadın ve politika”, “kadın ve politik”, “kadın ve Kürt”tür. Burada, Kürt Hareketine dair çalışmaların gözden kaçırılmaması için “kadın ve Kürt” anahtar kelimeleri özel olarak aranmıştır. Ayrıca, tez özeti kısmında “kadın, siyaset ve Türkiye” kelimeleri bulunan lisansüstü ve doktora tezleri de taranmış, konu hakkında tüm çalışmalara erişilmeye çalışılmıştır.

Bahsedilen anahtar kelimelerle bulunan “kadın ve siyaset” konulu tezler, araştırmacıların ve tez yürütücülerin cinsiyetlerine, yüksek lisans veya doktora seviyesinde olmalarına, hazırladıkları alanlar, seneler, üniversiteler ve dillere göre gruplandırılmış; ayrıca aranılan konuda olan, ancak ilgi alanında Türkiye bulunmayan çalışmalar araştırma kapsamı dışında tutulmuştur (Örneğin Mahmut Datti, 2013). Bu çerçevede tarihsel olarak ise herhangi bir zaman kısıtlaması gözetilmemiş, Tez Bankası’nın 2016 yılı Haziran son haftası itibariyle döktüğü tüm tezler dikkate alınmıştır.

Bulgular

Bulunan 52 tezin 17’si doktora (33%), 35’i yüksek lisans tezidir (67%). Bu tezlerden yalnızca 8 adeti İngilizce (15%) olup geri kalanı Türkçedir (85%). Toplam araştırmacıların 4’ü erkek (8%), 48’i kadındır (92%). Erkek araştırmacılar yüksek lisans düzeyinde 2 (6%) ve doktora düzeyinde 2 (12%) kişidir. Danışmanların ise 52’sinden 12’si erkek (23%), 40’ı kadındır (77%). 12 erkek danışmanın yürüttüğü tezlerin yalnızca 3 tanesi (25%) doktora seviyesindedir. Semiha Şahin ve meslektaşlarının “kadın” konusunda 1980-2009 yılları arasında yapılan lisansüstü tezleri incelediklerinde buldukları sonuçlarla bizim verilerimizi karşılaştırdığımızda, aradaki en anlamlı farklılığın tez danışmanlarının cinsiyet dağılımı konusunda olduğu görülmüştür. Şahin ve meslektaşlarının araştırmasına göre, tez danışmanları arasında erkekler kadınlara göre az bir farkla öndedir (51% ve 49%). Neredeyse eşit sayıdadır. Bizim “kadın ve siyaset” konulu lisansüstü tezleri inceleyen araştırmamızda ise, kadın tez danışmanlarının dikkate değer derecede önde olduğu, tezlerin 80%’ine yakınına danışmanlık ettiği görülmüştür. Bu durum belki de, kadın akademisyenlerin toplumsal cinsiyet eşitliğine dair dönüşümün sağlanmasında “siyasete” atfettikleri önemle açıklanabilir. Kadınlara dair herhangi bir konudaki araştırmadan farklı olarak “siyaset ve kadın” konusu, kadınların siyasallaşması, siyasal karar mekanizmalarında varlıklarının görünür kılınması ve sayılarının çoğalması kadınların sorunlarının çözümlenmesiyle ilintilidir ve bu nedenle gerek araştırmacıların gerekse danışmanların kadın ağırlıklı olması şaşırtıcı değildir.

Yapılan lisansüstü ve doktora çalışmalarının senelere göre dağılımlara bakılacak olursa, 52 tezin 1’i 1980lerde hazırlanmış (2%), 5’i 1990larda hazırlanmış (10%), 2000’li ve 2010’lu yıllarda ise 23’er tez hazırlanmıştır (44+44%). En çok tez bitirilen sene 6 çalışma ile 2014’tür (12%). Hemen ardından 5 çalışma ile 2009 gelmektedir (10%). Bu veriler bize “siyaset ve kadın” konusunun 2000’li yıllarda yükselen bir rağbet gördüğünü anlatmaktadır. Hatırlanacağı üzere, Birleşmiş Milletler

Turkish Studies

“Kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve kadınların konumunun güçlendirilmesi” konusunu 2015’e dek gerçekleştirmesi gereken binyıl hedefleri arasına almıştır.

Araştırılan tezlerin erişime açık olma olmama durumları açısından ise, 17 doktora tezinin 3’ü (17%) ve 35 yüksek lisans tezinin 9’u (26%) erişime açık değildir. Burada yüksek lisans bitirenlerin doktora bitirenlere göre çalışmalarına daha az güven duyduklarından bahsedilebilir. Erişim izni vermeyen araştırmacıların 3’ü (6%), 2 yüksek lisans (6%) ve 1 doktora (6%) çalışmasında, erkeklerdir. Erkek araştırmacıların erişim izni vermesi açısından yüksek lisans ya da doktora bitirmiş olmalarının bir fark yaratmadığı görülmektedir.

Tez Bankası’nın döktüğü en eski ve en yeni tezler Türkçe doktora çalışmalarıdır. En eski tez Eser Danyal Köker’in 1988’de Ankara Üniversitesi’nde hazırlayıp savunduğu “Türkiye’de kadın, eğitim ve siyaset: yüksek öğrenim kurumlarında kadının durumu üzerine bir inceleme” başlıklı Türkçe doktora çalışmasıdır (Eser, 1988). En yeni tezler olaraksa 2015’de Karadeniz Teknik Üniversitesi’nde Kamu Yönetimi¹, Marmara Üniversitesi’nde Kamu Hukuku², ve Gazi Üniversitesi’nde Siyaset Bilimi³ üzerine hazırlanan doktora tezleridir. Danışmanlıklar sırasıyla Nezahat Altuntaş, Bihterin Dinçkol ve Suna Başak tarafından yapılmıştır. Her üç danışman akademisyenin de titri profesördür.

Hazırlanan 52 tezin 8’i, yani 15%’i, Ankara Üniversitesinde yapılmıştır. Bu da Ankara Üniversitesi’ni “kadın ve siyaset” konusunda en duyarlı üniversite statüsüne koymaktadır. Semiha Şahin ve meslektaşları “kadın” konusunda 1980-2009 yılları arasında yapılan lisansüstü tezleri incelediklerinde en çok çalışmanın Ankara Üniversitesi’nde hazırlandığını, aynı konuda en çok tez yapılan ikinci ve üçüncü sıradaki akademik kurumlar olaraksa İstanbul Üniversitesi ile Hacettepe Üniversitesi’nin bulunduğunu görmüşlerdir (Şahin vd., 2011: 2416). Bu çalışmanın sonuçlarına göre de en çok tez hazırlanan ilk iki üniversite Ankara ve İstanbul Üniversiteleridir. Ancak zaman dilimi ve araştırma konusunda farklılaşan bizim çalışmamıza göre üçüncü sırada Gazi Üniversitesi bulunmaktadır.

TABLO No 1. Üniversite İsimleri ve Hazırlanan Tez Sayıları

Üniversite İsmi	Tez Sayısı	%
Ankara Üniversitesi	8	15
İstanbul Üniversitesi	6	12
Gazi Üniversitesi	5	10
Marmara Üniversitesi	4	8
Dokuz Eylül Üniversitesi	3	6
Anadolu Üniversitesi	2	4
Boğazici Üniversitesi	2	4
Ege Üniversitesi	2	4
Sabancı Üniversitesi	2	4
Diğer*	18	33
TOPLAM	52	100

¹ Demirkanoglu, Yahya (2015). Türkiye’de Muhafazakâr Sağ ve Kadın: MSP’den AK Parti’ye Değişen Siyasal Panorama, Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.

² Marduc, Melda Köse (2015). Uluslararası Belgelerde ve Anayasalarda Hukuki ve Siyasal Eşitlik Bağlamında Kadın, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

³ Eray, Şenay (2015). Yeni Kurumsalcı Yaklaşımlar Çerçevesinden Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kamu Politikası: Eğitim ve Siyasal Katılım Alt Politika Örnekleri, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

* Bu başlık altında yalnızca bir tez yapılmış üniversiteler vardır. Bunlar Adnan Menderes, Akdeniz, Atılım, Bilgi, Fırat, Galatasaray, Hacettepe, Kadir Has, Karadeniz Teknik, Kocaeli, Koç, Mimar Sinan, Necmettin Erbakan, Niğde, Onsekiz Mart, Orta Doğu Teknik, Selçuk ve Yeditepe Üniversiteleridir.

Tez danışmanı akademisyenlerin yarısından fazlası profesör titrine sahiptir. Birden fazla sayıda teze danışmanlık yapan iki akademisyen Ankara Üniversitesi’nden siyaset bilimci Serpil Sancar (4 tez) ve Gazi Üniversitesi’nden sosyolog Suna Başak’tır (2 tez). Serpil Sancar bu çalışmalardan 3’ünü doçent⁴, 1’ini ise profesörlüğünde⁵ yürütmüştür. Suna Başak ise bahsi geçen tezlerden 1’ini doçent⁶, diğerini profesörken⁷ yürütmüştür. Tez danışmanlarının yarıya yakınının profesör olması kadın duyarlılığının zaman içinde gelişmesinden çok, profesörlerin arkalarına aldıkları tez yürütücülüğü senelerinin diğer titrdeki akademisyenlere göre daha çok olmasıyla açıklanabilir.

TABLO No 2. Tez Danışmanlarının Titr Dağılımları

	Danışman Unvanı	%
Profesör	27	52
Doçent	12	23
Yardımcı doçent	13	25
Toplam	52	100

Konu “kadın ve siyaset” olmakla ve yapılan tezler ağırlıklı Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi alanlarında olmakla beraber (40%), farklı bilim ve anabilim dallarından araştırmacılar da bu konuyla ilgilenmiştir.

⁴ Şahin, Özlem (1997). Kadın Emeginin Piyasaya Yeniden Çıkması: Dünya’da ve Türkiye’de Kadın Girişimciliği ve Politik Sonuçları, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Yücel, Özge (2003). Türkiye’de Kadın-Siyaset İlişkisi: CHP Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Kılıç, Atike Zeynep (1998). Feminizmin Siyasal Kuram Eleştirileri: Kadın Deneyimleri Işığında Politik Olana Yeni Bir Bakış, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

⁵ Yılmaz, Arzu (2006). Siyaset ve Kadın Kimliği: Leyla Zana, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

⁶ Yeniaras Kışlak, Burcu (2010). Üç Tarzı Siyasette Kadına Bakış, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

⁷ Eray, Şenay (2015). Yeni Kurumsal Yaklaşımlar Çerçevesinden Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kamu Politikası: Eğitim ve Siyasal Katılım Alt Politika Örnekleri, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

TABLO No 3. Tezlerin Bilim/Ana Bilim Dalı Dağılımları*

Bilim/Ana bilim dalı	Tez Sayısı	%
Kamu Yönetimi/Siyaset Bilimi	21	40
İletişim Bilimleri	7	12
Sosyoloji	5	10
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	5	10
Uluslararası İlişkiler/Avrupa Birliği	4	8
Kadın Çalışmaları	3	6
Kültürel Çalışmalar	2	4
Çalışma Ekonomisi	1	2
Kamu Hukuku	1	2
İngiliz Dili ve Edebiyatı	1	2
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	1	2
Temel İslam Bilimleri	1	2
Toplam	52	100

*Tabloda küsüratlı yüzdeler çıkmaması için küçük düzeltme yapılmıştır.

Farklı alanlarda yapılmış tezlere örnek olarak, Ayşenur Akgül'ün "Türkiye'deki kadın milletvekilleri ve meclisteki çalışmaları" başlıklı yüksek lisans çalışmasını verebiliriz. Bu çalışma Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı altında hazırlanmıştır (Akgül, 2008). Araştırmamız kapsamına aldığımız çalışmalara başka bir örnek olarak Nazan Gelbal'ın "Kadının edebiyat, politika ve ilişkilerindeki çatışmalar: Doris Lessing'in Altın Defter ve Leyla Erbil'in Tuhaf Bir Kadın adlı eserlerinin karşılaştırmalı incelemesi" verilebilir. Bu çalışma, İngiliz Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalında hazırlanmıştır, ancak Türkiye'deki kadınların siyasal konumundan karşılaştırmalı perspektifle bahsetmektedir (Gelbal, 2014). Kadın ve siyaset konusunun yalnızca siyaset bilimcilere bırakılmaması farklı alanlardaki araştırmacıların da konuyla ilgilenmesi bu konudaki duyarlılığın göstergesidir.

Sonuç

Bu araştırmada YÖK Tez Bankası verileri üzerinden "kadın ve siyaset" konusunda yapılmış lisansüstü ve doktora çalışmaları incelenmiştir. Bulgulara kısaca bakılacak olursa, bu konudaki araştırmacıların ve danışmanların ağırlıkla kadınlar olduğu görülmektedir. Bu durum, kadınların kendilerini ilgilendiren bu konuya erkeklerden daha duyarlı olmalarıyla ve "siyaset" alanının kadın sorunlarının çözümüne birebir katkı sunan bir alan olmasıyla açıklanabilir. Yapılan çalışmaların yalnızca siyaset bilimi alanında değil de, Temel İslam Bilimlerinden Sosyal Bilgiler Öğretmenliğine farklı bilim ve anabilim dallarında olması yine "siyaset" konusunun hayatın içinden ve çözüm getirici olma özelliği ile açıklanabilir. Yapılan tezlerin sayılarının özellikle 2000'li yıllarda artması "kadın ve siyaset" konusuna ilginin çoğalmasıyla açıklanabilir. Birleşmiş Milletler'in "Kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve kadınların konumunun güçlendirilmesi" konusunu 2015'e dek gerçekleştirmesi gereken binyıl hedefleri arasına alması, Avrupa Birliği tarafından hazırlanan Türkiye'ye dair İlerleme Raporlarında konuya atfedilen önem, siyasi partilerin ve medyanın konuya duyarlılığı kuşkusuz bu duyarlılığın üzerinde etkilidir. Yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu yüksek lisans tezi olduğu için, doktora tez çalışmalarının sayılarının arttırılması gerekmektedir.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/13 Summer 2016

KAYNAKÇA

- Abadan-Unat, N. (1979). Toplumsal Değişme ve Türk Kadını, Abadan-Unat, N. (der.), Türk Toplumunda Kadın, İstanbul.
- Akgül, A. (2008). Türkiye’deki Kadın Milletvekilleri ve Meclisteki Çalışmaları, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Alkan, G. (2014). Türkiye’de Muhasebe Alanında Yapılan Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Bir Araştırma (1984-2012), Muhasebe ve Finansman Dergisi, 1, 41-52.
- Arat, Y. (1989). The Patriarchal Paradox, London, Ass. Univ. Press.
- Benligiray, S. (2009). Türkiye’de İnsan Kaynakları Yönetimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezler ve Bu Tezlerde İncelenen Temaların Analizi: 1983-2008 Dönemi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, Türkiye’de Yönetim- Örgüt Alanının Gelişimi Özel Sayısı, C: 4, S: 2, 167-197.
- Can-Yaşar, M. & Aral, N. (2012). Türkiye’de Okul Öncesinde Drama Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(22), 75-96.
- Çakır, S. (2013). Erkek Kulübünde Siyaset, Kadın Parlamenterlerle Sözlü Tarih, İstanbul, Versus Kitap.
- Çakır, S. (1994). Osmanlı Kadın Hareketi, İstanbul, Metis Yayınları.
- Demirkanoğlu, Y. (2015). Türkiye’de Muhafazakâr Sağ ve Kadın: MSP’den AK Parti’ye Değişen Siyasal Panorama, Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Doğru, M., Gençosman, T., Ataalkın, A. N., Şeker, F. (2012). Fen Bilimleri Eğitiminde Çalışılan Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Analizi, Türk Fen Eğitimi Dergisi, 9(1), 49-64.
- Elbir, B. & Bağcı, C. (2013). Değerler Eğitimi Üzerine Yapılmış Lisansüstü Düzeyindeki Çalışmaların Değerlendirilmesi, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Winter 2013, Volume 8/1, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, Doi Number: 10.7827/TurkishStudies.4250, Ankara-Turkey, 1321-1333.
- Eray, Ş. (2015). Yeni Kurumsalcı Yaklaşımlar Çerçevesinden Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kamu Politikası: Eğitim ve Siyasal Katılım Alt Politika Örnekleri, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gaspard, F. (1998). La Parité, Principe ou Stratégie?, Le Monde Diplomatique, novembre 1998, 26-27.
- Gaspard, F. (1995). “Des Partis et Des Femmes”, Riot-Sarcey, M. (ed.), Démocratie et Représentation, Kimé, Paris.
- Gelbal, N. (2014). Kadının Edebiyat, Politika ve İlişkilerindeki Çatışmalar: Doris Lessing’in Altın Defter ve Leyla Erbil’in Tuhaf Bir Kadın Adlı Eserlerinin Karşılaştırmalı İncelemesi, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kılıç, A. Z. (1998). Feminizmin Siyasal Kuram Eleştirileri: Kadın Deneyimleri Işığında Politik Olana Yeni Bir Bakış, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Kovanlıkaya, Ç. (1999). 1980 Sonrası Türkiye’de Politik Alanda Kadınlar ve Kadın Politikası, Doktora Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi, İstanbul.
- Köker, E. D. (1988). Türkiye’de Kadın, Eğitim ve Siyaset: Yüksek Öğrenim Kurumlarında Kadının Durumu Üzerine Bir İnceleme, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Marduc, M. K. (2015). Uluslararası Belgelerde ve Anayasalarda Hukuki ve Siyasal Eşitlik Bağlamında Kadın, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Mahmut Datti, A. (2013). Women Leadership in Nigeria: Gender in Politics & Business, Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Millett, K. (1969). Sexual Politics, New York, Avon Books.
- Pateman, C. (1988). The Sexual Contract, Oxford, Polity Press.
- Şahin, M., Göğebakan-Yıldız, D., Duman, R. (2011), Türkiye’deki Sosyal Bilimler Eğitimi Tezleri Üzerine Bir Değerlendirme, Journal of Social Studies Education Research, 2 (2), 96-121.
- Şahin, S., Şahin, M., Çek, F., Oklay, E. (2011). Türkiye’de Kadın Konulu Tezler Üzerine Bir Değerlendirme, e-Journal of New World Sciences Academy, Vol: 6, No. 4, Article No. 1C0449.
- Şahin, Ö. (1997). Kadın Emeginin Piyasaya Yeniden Çıkması: Dünya’da ve Türkiye’de Kadın Girişimciliği ve Politik Sonuçları, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tatlı, S. & Adıgüzel, O. C. (2012). Türkiye’deki Lisansüstü Karşılaştırmalı Eğitim Tezlerinin Çok Boyutlu Bir İncelemesi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt/Vol.: 12 - Sayı/No: 1, 143-150.
- Tekeli, Ş. (1982). Kadınlar ve Siyasal Toplumsal Hayat, İstanbul, Birikim Yayınları.
- Yeniaras Kışlak, B. (2010). Üç Tarzı Siyasette Kadına Bakış, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Yılmaz, A. (2006). Siyaset ve Kadın Kimliği: Leyla Zana, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yücel, Ö. (2003). Türkiye’de Kadın-Siyaset İlişkisi: CHP Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- Cansun, Ş. (2016). “Türkiye’deki “Kadın ve Siyaset” Konulu Lisansüstü Çalışmalara Dair Bir İnceleme / An Analysis of the Theses with the Subject “Women and Politics” in Turkey”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Kamil Veli Nerimanoğlu Armağanı) Volume 11/13 Summer 2016, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9881>, p. 131-140.